

Van harte welkom allemaal!

Ik voel me vereerd dat ik hier mag staan. Want wie kan er nu zeggen dat zij drie maanden na haar aantreden als directeur/bestuurder van Swon meteen al een feestje mag geven en een verhaal mag houden. En nog wel zo'n eerbiedwaardig feestje als **50 jaar sterk voor en met ouderen**

Een bijzondere situatie, maar geen lastige. Want van die 50 jaar heb ik er toch al 15 bij Swon doorgeemaakt in diverse functies. En daarvóór in de gemeente Beuningen.



Zelfs mijn opleiding was gericht op welzijnswerk ouderen. Ik denk dus dat ik hier vol overtuiging kan staan.

Deel nooit het podium met iets wat meer licht geeft dan jezelf, leerde ik. En toch laat ik achter mij beelden zien. Ik mag van de organisatie een half uur praten, ik wilde dat natuurlijk korter doen. Maar dat zal waarschijnlijk niet lukken. Er is zoveel te vertellen. Het is dus voor u een hele zit... sorry daarvoor! Maar als u even dreigt af te dwalen, heeft u de beelden om u bij de les te houden. Het zijn zomaar wat plaatjes en knipsels uit de oude doos. Er zijn er nog veel meer. In die zin was kiezen lastig.



Wie mij kent weet dat ik van het digitale tijdperk ben. Altijd met mijn Ipad in de weer. Vooral geen papier. Maar ik moet eerlijk bekennen...

Wat is dat toch leuk, 50 jaar Swon in jaarverslagen, rapporten, foto's, krantenknipsels. Papier dat je kunt ruiken en voelen.

Dan realiseer ik me toch wel weer even dat dit over 50 jaar echt heel anders is.

En dan te bedenken dat een deel van de schrijvers van al deze fantastische stukken vandaag hier in de zaal zit. Jullie gaan vast passages herkennen. Dank jullie wel voor dit mooie stuk geschiedenis. En bij voorbaat excuus voor alles wat ik vandaag gezien de beperkte tijd niet noem.



Route 66

Ik neem u graag mee over onze eigen route 66. Op de weg die we vanaf 1966 deels samen met u hebben afgelegd, zijn er 50 jaar welzijn voor ouderen in een soort golfbeweging voorbij gegaan. De thema's bleven hetzelfde. De mensen, de maatschappij veranderde. De noodzaak voor een Swon staat nog steeds overeind!

De kern was, is en blijft: faciliteren en ondersteunen van - zoals ze achtereenvolgens genoemd werden - bejaarden, ouderen, senioren die zelfstandig willen wonen en functioneren.

Mijn verhaal is opgebouwd in tijdblokken van 10 jaar waarbij ik als rode draad per tijdblok iets vertel over het beleid, de visie op ouder worden en de rol van Swon.

Wat vooraf ging

Tot de jaren 70 kende het beleid van de overheid ten opzichte van ouderen twee elementen. Ten eerste: het verbeteren van de slechte financiële positie van ouderen. En ten tweede: het bieden van bescherming aan ouderen door het opzetten van verzorgingshuizen waar je geheel verzorgd werd. In 1963 trad de wet op de bejaardenoorden in werking. Op een congres in 1963 met als thema "bejaarden in de samenleving" hebben verschillende sprekers de toehoorders overigens verzekerd dat bejaarden doodgewone mensen zijn.



In de maand november 1965 werd in Nijmegen huis-aan-huis de brochure "**Na uw 65^{ste}**" bezorgd. De gemeente had dus ook speciale aandacht voor deze belangrijke maatschappelijke doelgroep. En dat bleek ook want in 1966 ontstond de voorloper van Swon.

De jaren 1966-1969

Nijmegen gaat – als eerste in Gelderland – van start met de op Zweeds model geïnspireerde

dienstencentra voor bejaarden. In 1966 wordt het eerste 'Dienstencentrum voor Bejaarden' in Oud- West opgericht.



Drijvende kracht is dominee Colijn: "We moeten in ons werk samenwerken **met** bejaarden en **niet voor** bejaarden, bij wijze van gunst." Stelde Colijn. Een uitgangspunt dat nog steeds staat als een huis.

In 1967 kwam de voorlopige Rijksbijdrage Regeling Dienstencentra, het financiële en beleidsmatige antwoord op initiatieven, zoals in Nijmegen, om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen.

Al snel is er naast Oud-West ook een Dienstencentrum in Brakkenstein in (1968) en in Oost/Altrade (1969) en een 'Stedelijk buro' in de Sloetstraat. De drie dienstencentra bundelen zich in 1969 tot de Stichting Dienstencentra Nijmegen (SDN).



"Het achterliggende idee was om hetzelfde te bieden als in het bejaardentehuis, maar dan voor thuiswonenden. In het dienstencentrum konden ouderen anderen ontmoeten, activiteiten ondernemen en ze konden er terecht voor diverse voorzieningen, zoals de kapper, de pedicure, warme maaltijden en een wasserette." Begin jaren zeventig wordt dit uitgebreid met voorlichting over belastingen, gezondheid en sociale wetgeving. Voor paramedische zorg is er een rustkamer, hoogtezon, massagekamer en aangepaste douches.

Van medewerkers werd verwacht dat zij alles voor de bejaarden deden. Mensen van 65 jaar en ouder hoefden immers zelf niets meer te doen
Kunt u zich dat nu nog voorstellen?

Al bij de officiële opening in 1966 gaf prof. J. Munichs (hoogleraar Gerontologie en verpleeghuiskunde) een uiteenzetting over de zwakke positie van een deel van de ouderen. De eerste aandacht voor de kwetsbare ouderen dus.

Ook in 1967 stond - net als nu - de stad versus de wijk ter discussie. In een brief van februari 1967 van de Commissie Maatschappelijk werk voor bejaarden lees ik:



De reikwijdte van een dienstencentrum in de wijk is beperkt. Volgens de normen van het ministerie van CRM gaat het om een concentratie van enkele honderden bejaarden in een straal van ongeveer 800 meter. Men kan zich echter voorstellen dat met een goed openbaar vervoer deze straal ruimer is. Slechts ten opzichte van diensten die vanuit het centrum naar bejaarden gaan (zoals warme maaltijdverstrekking) vervalt deze beperking.

En dit laatste geldt nog steeds: sommige diensten kun je beter centraal organiseren en lokaal uitvoeren.

De jaren 1970-1979

De begintijd van de dienstencentra kenmerkt zich door gezelligheid. Senioren die zelfstandig wonen zoeken elkaar op om deel te nemen aan een activiteit of gebruik te maken van een voorziening. Swon zorgde voor de administratie en coördinatie. Vrijwilligers verzorgden en begeleidden meestal de cursussen en activiteiten. Door laagdrempelig aanbod - bijvoorbeeld een wandeling of het verkopen van maaltijdkaarten - ontstond persoonlijk contact en kwam de vrijwilliger of beroepskracht makkelijker achter de echte hulpvraag.



In 1976 gaat de SDN (Stichting Dienstverleningscentra Nijmegen) over in SWON, Stichting Welzijnswerk Ouderen Nijmegen. Een landelijke trend waarmee een nieuwe fase werd ingeluid in het Nijmeegse ouderenwerk. In het zogenoemde 'gecoördineerd ouderenwerk' stond samenwerking in de wijken en in de stad centraal. Dit met als doel om samenhang in beleid, activiteiten en voorzieningen te realiseren gericht op de diversiteit aan behoeften van ouderen. Zowel voor zelfstandig wonende als intramuraal wonende ouderen.

In de krant stond:



“Men vindt dat de dienstverlening aan ouderen zoveel mogelijk een geïntegreerd onderdeel moet zijn van de totale maatschappelijke dienstverlening. De SWON moet dan ook gezien worden als een concrete stap in de richting van een meer omvattende instelling voor de hele maatschappelijke dienstverlening of nog breder voor het gehele welzijnswerk in Nijmegen.” (Klinkt bekend anno nu)

Een gezamenlijke aanpak achtte men in 1976 op korte termijn niet waarschijnlijk, maar het bejaardenwerk moest daar niet op wachten. Toen al vooruitstrevend, die bejaarden! En dat bejaardenwelzijnswerk!

De bonden van ouderen hadden in dit Swon een belangrijke rol namens de doelgroep.

Na de tweede nota ouderenbeleid in 1975 (de eerste was van 1970) werd immers steeds meer duidelijk dat wat je ook organiseert, er niets verandert als de ouderen dat niet zelf ook wil.

Gelijkwaardigheid van ouderen en de mogelijkheden van een zelfstandige leefwijze zijn het uitgangspunt. Waarbij een zo groot mogelijke integratie in de samenleving noodzakelijk is.

Achterstanden en achterstellingen van groepen ouderen moeten worden weggewerkt. Een belangrijke toevoeging, want er was een tendens merkbaar om ouderen als aparte categorie te beschouwen, waarbij eenzijdig de nadruk wordt gelegd op de ‘verzorgingsbehoefte’.

Een reëel beeld over en een juiste mentaliteit jegens ouderen en ouderdom is een belangrijke voorwaarde. De basis van de senior als een booming doelgroep is dus in de jaren 70 gelegd.

De jaren 1980-1989

Hoewel ik in mijn verhaal over de 60-er en 70-er jaren ook vaak over ‘ouderen’ spreek, sprak men in die jaren meestal van ‘bejaarden’. Vanaf 1982 sprak men over ‘ouderen’. Met deze nieuwe term werden mensen vanaf 55 jaar bedoeld. Terwijl de term bejaarden vooral voor 65 plussers werd gebruikt.



Zelf deed ik in die tijd overigens de opleiding Bejaardenwelzijnswerk in Den Haag! Het blad ‘Leef tijd’ was verplichte literatuur. Dus in 1983 las ik in dit tijdschrift al over Swon in Nijmegen. Toen nooit kunnen denken dat ik hier nu zou staan natuurlijk.

In de jaren tachtig is er – net als nu – sprake van een stevige discussie over de verzorgingsstaat.

Ouderen moeten langer thuis blijven wonen. Daarnaast gaan mensen massaal vervroegd met pensioen, om plaats te maken voor jongeren op de arbeidsmarkt.

De vraag naar ondersteuning groeit en er is behoefte aan andersoortige activiteiten, zoals yoga en computerlessen. Tegelijkertijd is er een groot potentieel aan vrijwilligers.

De Rijksoverheid wordt steeds duidelijker geconfronteerd met de stijgende vergrijzing en de daaruit voortkomende diversiteit van behoeften aan voorzieningen. Bij onveranderd beleid zou de druk op de intramurale voorzieningen (verzorgingshuizen) stijgen en de kosten te hoog worden. Het beleid richtte zich steeds meer op het doelmatig inzetten van professionele zorg. Men moest meer doen met minder geld.

Er werden ook toen nota's geschreven over meer samenwerking en verschuiving van duurdere naar goedkopere zorg.



Welzijn als werksoort krijgt een heel ander soort aandacht. **Hans Achterhuis** schreef zijn boek 'de markt van welzijn en geluk'.

Waar welzijn in de jaren 70 nog de hoeksteen vormde van het kabinet Den Uijl, was in het begin van de jaren 80 de stemming totaal omgeslagen. In een periode van een paar jaar werd de werksoort tot een overbodige luxe verklaard waarbij de geitenwollen sokken als bewijs van zweverigheid en nietszeggendheid werd aangedragen. Dat kon wel een stuk minder.

De nadruk bij SWON kwam meer dan ooit te liggen op het snijvlak van welzijn en zorg.



In 1983 ontwikkelde SWON **dagopvang** voor thuiswonende ouderen, buiten verzorgings- en verpleeghuizen. Dat bestond nog niet in Nederland, maar het sloot wel naadloos aan op de doelstelling van Swon. Dagopvang in die tijd was gericht op het voorkomen van vereenzaming door ouderen uit huis te halen en anderen te laten ontmoeten.

De dienstencentra werden steeds meer ondergebracht in de wijkcentra die er waren voor de gehele bevolking. In 1986 was alleen in Brakkenstein nog een zelfstandig dienstencentrum voor ouderen actief (ik herinner me dat deze ook nog bestond tijdens mijn eerste jaren bij Swon, weet je nog Gemma?)

Met ingang van 1 januari 1987 werd het gecoördineerd ouderenwerk uit de Wet op de Bejaardenoorden gehaald en samen met het flankerend ouderenbeleid opgenomen in de Welzijnswet. Vanaf dat jaar behoren we als Swon dus definitief tot het welzijnswerk in Nijmegen. De doelstelling van welzijn ouderen in deze Welzijnswet is: *"Het met inspraak van ouderen bevorderen van hun zelfstandigheid en hun maatschappelijke integratie."* Als middelen noemt de Welzijnswet: coördineren, signaleren, ondersteunen, begeleiden, activeren, adviseren en het uitvoeren van activiteiten.



Er komen nieuwe (samenwerkings)projecten, onder andere rond Personenalarmering en indicering voor bepaalde diensten of hulp. Door de invoering van deze Welzijnswet is de rol van de gemeente sterker geworden. De bestuurlijke coördinatietaken van SWON werden overgedragen aan het brede adviesorgaan voor het ouderenbeleid, de commissie Ouderenbeleid, de voorloper van de Seniorenraad.



Swon organiseert in 1983 en in 1985 succesvolle achtdaagse manifestaties voor en met ouderen: 'Oud & Nu' en 'Oud = In'. De reden voor 'Oud en Nu' was o.a. dat ouderen relatief slecht op de hoogte waren van mogelijkheden, voorzieningen en faciliteiten voor ouderen.

Ouderen moesten meer in de picture... en de verwachting is dat als zij beter geïnformeerd zijn, dat zij dan ook meer zelf initiatieven nemen.



Doel van "Oud = in" was het ontwikkelen van denkbeelden hoe ouderen zelf hun leven willen inrichten en daarbij aandienende problemen zouden willen oplossen. Herkent u ook het nu? We waren onze tijd al ver vooruit in 1985!

De manifestaties waren er ook op gericht om jongeren meer begrip te geven voor ouderen. Zie hier ook weer een stukje herkenning van vandaag, het filmpje van Demos Events.

Ook in de jaren 80 namen vrijwilligers een belangrijke plaats in. Zij zijn en bleven de steunpilaren van het werk. Een nieuwe ontwikkeling was het inschakelen van vrijwilligers bij de ondersteuning van geïndiceerde ouderen.

Ontmoeting werd als thema steeds belangrijk. Niet-meer werkende ouderen hebben behoefte aan ontmoetingen die gestructureerd verlopen, lees ik in het Beleidsplan 1989-1992. Het gaat dan om activiteiten waaraan alleen ouderen deelnemen, maar ook om activiteiten van ouderen met andere leeftijdscategorieën.



Mensen van alle leeftijden hebben leeftijdgenoten nodig voor het delen van ervaringen. Daarnaast zijn intergenerationele contacten belangrijk voor een gezonde samenleving.

Ook hebben ouderen (evenals niet-ouderen) behoefte aan zinvolle tijdsbesteding en aan mogelijkheden tot verdere zelfontplooiing. Ook in die tijd werd de vraag gesteld of Swon hiervoor de meest aangewezen instelling was. De vraag of alleen op ouderen gerichte activiteiten voldoende bijdragen aan integratie stond daarbij centraal.

Er zijn vanaf de jaren 80 diverse activiteiten opgestart in samenwerking met Swon en waar mogelijk verzelfstandigd en/of overgedragen. Bijvoorbeeld het Meer bewegen voor Ouderen dat is overgedragen aan Sportservice, maar ook het Gildeproject dat met Swon en de KBO is opgezet en verzelfstandigd in een eigen stichting. Met de GGD is een lange reeks van jaren samengewerkt aan Gezondheidsvoorlichting aan ouderen. Ook hier liggen weer mooie parallellen met het heden, waarin we samen werken aan gezond ouderenbeleid.

De jaren 1990-1999

De jaren negentig kenmerken zich door optimisme. Met het einde van de Koude Oorlog, de opkomst van internet en de mobiele telefoon en na de grote bezuinigingsoperaties in de jaren tachtig, breekt er een periode aan van openheid, grenzeloze mogelijkheden en economische bloei.



In 1990 werd ook een discussie over de toekomst van Swon gevoerd op het stadhuis. De insteek was: welke taken op het gebied van individuele hulpverlening horen bij een organisatie gericht op ouderen en welke zouden meer richting algemeen maatschappelijk werk moeten gaan? Op het gemeentehuis in een commissievergadering lieten zo'n 200 ouderen hun stem horen. Ouderen als groep die een eigen, specifieke aandacht behoeft: dat was de belangrijkste boodschap. De toenmalige

wethouder stelde zijn plannen bij.

In 1991 viert Swon haar 25-jarig bestaan. Beeldvorming over ouderen is daarbij opnieuw een belangrijk thema. Ook op hoge leeftijd ben je betekenisvol: je kunt meer dan je denkt. Er komt steeds meer aandacht voor bepaalde groepen kwetsbare ouderen. Dit betreft voornamelijk zeer zorgbehoevende ouderen, allochtone ouderen, ouderen met een minimaal inkomen en ouderen die zijn aangewezen op intramurale voorzieningen.

Ook Swon heeft in deze tijd extra aandacht voor minima en voor ouderen uit verschillende culturen. Swon richt zich op een brede groep, van vitale 55-plusser tot kwetsbare oudere. De jonge vutter komt aan zijn trekken met nieuwe activiteiten en goed vrijwilligersbeleid.



Swon ondersteunde het werk van WOUW (Werkgroep Wijzer Ouder Worden) waarin de emancipatie van de oudere vrouw in de samenleving voorop stond.

Samen met WOUW zijn in 1998 de eerste welzijnsbezoeken (preventieve huisbezoeken) aan 65-plussers georganiseerd. Een dienst die Swon tot op de dag van vandaag ook nog uitvoert met vrijwilligers, inmiddels aan een oudere doelgroep.

In haar meerjarenvisie voor de jaren negentig benadrukt Swon dat senioren direct invloed moeten kunnen uitoefenen op ouderenbeleid. In de aanloop naar de verkiezingen organiseert Swon met ouderenbonden en Seniorenraad forumdiscussies over ouderenbeleid. Daarnaast wordt een start gemaakt met de zogenoemde stadsdeeloverleggen. Vier keer per jaar ontmoeten vertegenwoordigers van uiteenlopende ouderen(organisaties) uit een stadsdeel elkaar. Vanuit diverse invalshoeken bespreken zij thema's die spelen rond ouder worden in het betreffende deel van Nijmegen. Zo houdt Swon voeling met wat er leeft onder senioren in de wijken. De Stadsdeeloverleggen bestaan nog steeds.

Swon gaat ook al in haar visie in die jaren uit van het vanzelfsprekende uitgangspunt dat ouderen in eerste en laatste instantie hun eigen situatie ter hand willen nemen al dan niet met behulp van mantelzorg en ondersteuning. Daarom geldt dat een professional zich steeds dient af te vragen of wat hij doet in overeenstemming is met wat de oudere wil. Nu noemen we dat: 'De oudere aan het stuur!'

In 1993 heeft de minister van VWC geconstateerd dat 60% van de bewoners in de bejaardenoorden geen verzorging behoeft. In 1994 komt de commissie Welschen met een rapport over de modernisering van de Ouderenzorg. Meer zorg in de thuissituatie, de één-loketgedachte en geïntegreerde indicatiestelling... herkent u de thematiek van de Stips en Sociaal Wijkteams anno nu?



De centrale informatiebalie van Swon wordt steeds meer ingericht als informatiecentrum. De ouderenwerker die haar werk veelal deed vanuit de wijkcentra wordt Ouderenadviseur en brengt informatie, advies en ondersteuning in de thuissituatie. Ook de bonden van ouderen spelen op deze ontwikkeling in door het opleiden van vrijwillige Ouderenadviseurs. Het samenspel tussen beroepskrachten en vrijwilligers in informatie en advies krijgt steeds meer vorm.

In 1999 wordt samen met het COC de informatietelefoon voor homo/lesbische ouderen gestart. De medewerkers van het informatiecentrum hielden een sociale kaart bij over dit thema. En ter verbetering van de dienstverlening aan migranten ouderen werd het project Kleurrijk Grijs gelanceerd. Eerder al kwamen de eerste medewerkers met een Turkse en Marokkaanse achtergrond in dienst om de ouder wordende gastarbeiders van het eerste uur in eigen taal te woord te kunnen staan.

De jaren 2000-2009

Rond de millenniumwisseling komt de vergrijzing nog uitdrukkelijker op de maatschappelijke agenda. Mensen worden niet alleen ouder, het aantal ouderen groeit enorm. Wie betaalt straks de zorg als zij kwetsbaar worden? De samenleving bereidt zich voor op een afkalving van de verzorgingsstaat. Zowel het vervroegd pensioen alsook de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar staan ter discussie.

Dagopvang voor ouderen krijgt in 2002 een "zusje in de thuissituatie". Ouderen die structuur en begeleiding nodig hebben kunnen deze in het vervolg ook geïndiceerd aan huis ontvangen.

De landelijke overheid hevelt steeds meer zorg- en welzijnstaken over naar de gemeenten. Dit gaat gepaard met bezuinigingen op welzijnsgebied. In 2007 treedt de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) in werking. Deze moet burgers zo ondersteunen dat zij mee kunnen blijven doen in de maatschappij. Met vrijwilligersdiensten worden senioren praktisch ondersteund.



In 2006 – naar aanleiding van het 40-jarig jubileum – organiseert Swon opnieuw een Manifestatie. Dit keer met als thema Acht Dagen Oud en Jong. 'Solidariteit tussen generaties' is het thema van deze manifestatie, waar vele partners hun bijdrage aan leverden.

En dan 2007, na 26 jaar als directeur bij Swon werkzaam te zijn geweest, stopt Max de Coole ermee als directeur en wordt hij opgevolgd door Caroline Kooij.

Max had de jaren daarvoor de basis voor vernieuwing gelegd met een nieuwe koers: "Ondernemend mensenwerk". Twee pijlers die voor SWON belangrijk zijn en blijven: 'mensenwerk' en 'ondernemerschap'. Swon werkt immers voor en met mensen. Dit mensenwerk was en is onze kracht.


Inmiddels is de organisatie van Swon ook veranderd. Van een organisatie met een algemeen bestuur, bestaande uit de instellingen en ouderenvertegenwoordigers, die in het begin het

gecoördineerd bejaardenwerk vormden; en een dagelijks bestuur uit hun geledingen met een directeur die de organisatie aanstuurt. Inmiddels was de directeur ook bestuurder en lag het toezicht bij de Raad van Toezicht. De cliëntenparticipatie werd vormgegeven via een Cliëntenraad. Een verplichting vanuit de AWBZ, die Swon vanuit haar wens de doelgroep te blijven betrekken voor de gehele organisatie heeft ingesteld.

In 2008 ontvangt Swon het HKZ-kwaliteitskeurmerk. Dit keurmerk bevestigt de professionaliseringsslag die in zorg en welzijnsland de afgelopen jaren is gemaakt. Swon wil met dit keurmerk aangeven dat zij doet wat zij zegt en zegt wat zij doet.

Onder leiding van Caroline is de rol van Swon als organisatie die in allerlei netwerken rondom ouderen wil participeren versterkt.

[Groeten van Caroline uit Bali]

Swon het seniorennetwerk  Uiteindelijk leidde dit in 2010 tot de nieuwe naam **Swon het seniorennetwerk**. De afkorting Swon werd een eigennaam. Met deze naam wilden we uitdrukken wat we willen zijn: een netwerk van betrokken medewerkers, vrijwilligers, partners rondom de senior en de mantelzorger. Swon werd nog meer de ondernemende, goed georganiseerde, toekomstbestendige netwerkorganisatie.

Even wat betreft onze naam, nu 7 jaar later lees ik nog geregeld 'Stichting Welzijnswerk Ouderen' in diverse externe stukken en artikelen. Of wordt er gesproken over 'de' Swon of 'het' Swon. Velen van jullie weten hoe allergisch ik daarop reageer. Niet omdat SWON als afkorting me niet bevalt, maar wel omdat de nieuwe naam staat voor het nieuwe tijdperk in samenwerking.

De jaren 2010-2016



Jos van der Lans schreef in 2010 het boek *Erop Af*, de nieuwe start van het sociaal werk. De burgers, de ouderen zijn veranderd in de afgelopen 50 jaar. Mensen weten dat ze - ook al lukt het soms niet - uiteindelijk zelf verantwoordelijk zijn. En ook de professional is veranderd. Dat geeft een nieuwe dynamiek. Het geitenwollensokkentrauma dat na het eerder genoemde boek van Hans Achterhuis is ontstaan heeft geleid tot meer afstand nemen en bureaucratie. En dat werkt niet, het moet anders!

Welzijn Nieuwe Stijl en De Kanteling werden geïntroduceerd om een nieuwe impuls te geven aan het vergroten van zelfredzaamheid en participatie van burgers. Het betekent een verandering in denken en doen: van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. Senioren moeten het meer en meer zelf doen met hun eigen netwerk. Voor de groeiende groep kwetsbare ouderen is dat niet altijd vanzelfsprekend.

Voor ouderen die het niet alleen lukt, biedt Swon ondersteuning. Maar de senior zelf is en blijft verantwoordelijk. En met elkaar blijven we zien wat er nog wel kan. Een praktisch voorbeeld bij Dagopvang voor wat bedoeld wordt met de Kanteling is bijvoorbeeld zo iets simpels als appels schillen. Waar in het verleden de vrijwilliger dat deed, is het nu de bedoeling dat deelnemers elkaar helpen. De een kan nog een appel schillen, de ander kan helpen met de koffie. De rol van vrijwilligers verandert dus ook. En dat vinden niet alle vrijwilligers even leuk. En de beroepskrachten, ja, die moeten natuurlijk ook wennen aan de nieuwe dynamiek.



Wie sociale contacten heeft, is meestal gelukkiger en kan zich beter zelfstandig redden dan iemand die alles alleen moet doen. Daarom loopt ontmoeting als een rode draad door vijftig jaar welzijnswerk voor senioren.

Sinds 2010 heeft Swon een speciaal team Ontmoeten, dat zich richt op versterking van sociale netwerken in de eigen wijk of omgeving. En dan met name in wijken waar veel senioren wonen.

Zoals ik al zei, de afgelopen jaren waren één grote golfbeweging.

Zijn we als Swon meer opgeschoven naar zorg? Of namen we die positie eigenlijk altijd al in, zeker in de tijd van het gecoördineerd ouderenwerk? Tussentijds hebben we een stapje gemaakt richting activiteiten voor meer vitale senioren. Maar Swon is weer terug bij ondersteuning en faciliteren van kwetsbare ouderen en van mantelzorgers. En die vitale senior, die hebben we daarbij heel hard nodig.

Kijk maar eens rond in deze zaal waar veel van die vitale vrijwilligers aanwezig zijn. Na bijvoorbeeld eerst nog even de deelnemers Dagbesteding naar huis te hebben gebracht.

Oud is in

Dat wisten we in 1985 al, Oud worden is hip en actief blijven is het credo van 2016! Zinnvolle rollen vervullen is voor ieder mens in elke fase van het leven van letterlijk levensbelang.



Swon heeft vanaf de start gekozen er speciaal te zijn voor ouderen en dat blijven we doen als het aan mij ligt. Immers, het gaat om een grote diverse groep. Met voor een deel bijzondere kenmerken, zoals dementie en eenzaamheid, waar speciale kennis voor nodig blijft. Maar zeker ook vanwege het enorme menselijk kapitaal van vrijwilligers in deze doelgroep.

De kracht van Swon ligt in het leveren van diensten die het langer zelfstandig wonen bevorderen. En het bewust maken van senioren hoe zij hierover op tijd kunnen gaan nadenken. Enerzijds door de directe dienstverlening van de vele vrijwilligers en de beroepskrachten aan kwetsbare ouderen, anderzijds door de directe en indirecte ondersteuning van mantelzorgers zodat zij de zorg langer vol houden.



We hebben de afgelopen 50 jaar veel kennis opgebouwd op het terrein van zorg en ondersteuning door vrijwilligers en mantelzorgers. Deze kennis en ervaring zetten we op diverse manieren in, zodat ook andere (welzijns)organisaties en groepen kwetsbare mensen hiervan kunnen profiteren. Dat hebben we de afgelopen 50 jaar immers ook al gedaan bij diensten als alarmering, maaltijden en dagbesteding. Wanneer een niet-senior deze dienst nodig had om langer zelfstandig te wonen, dan was Swon ook voor hen de aangewezen leverancier.

Er blijven steeds meer kwetsbare ouderen in de wijk wonen, waardoor ook de afstemming tussen wonen, welzijn en zorg voor deze groep steeds belangrijker wordt. Dit doen medewerkers - betaald en onbetaald - in diverse netwerken in de wijken.

Bedanken

Ik ben nu aan het einde van mijn half uur durende Geschiedenisles en reclame voor de toekomst. Een samenvatting van de informatie over 50 jaar Swon is door mijn collega Joske Lamers met ondersteuning van een tekstschrijfster en vormgever samengevat in een Kalender 50 jaar sterk voor en met ouderen.



Een kalender waar ik erg trots op ben. Ik weet zeker dat deze kalender vele herinneringen zullen oproepen bij iedereen die deel uit heeft gemaakt van deze afgelopen 50 jaar. Iedereen krijgt vanmiddag een kalender mee naar huis. En vrijdag zal ook bij klanten, vrijwilligers en partners van Swon de kalender op de deurmat vallen. We beseffen dat dit betekent dat u allen er twee krijgt. Dat bespaarde ons enerzijds tijd (want wie wel en niet bezorgen is een flink gepuzzel). Maar het geeft ons ook de gelegenheid om aan u allen te vragen om de kalender uit te reiken aan een senior in uw omgeving die hem ook kan waarderen. Mocht u er meer uit willen reiken dan kan dat, laat maar weten aan mijn collega's, op is op.

Symbolisch wil ik de kalender graag uitreiken aan Harry Burgers en Max de Coole. Beiden hebben vanuit hun enorme ervaring in de afgelopen 50 jaar Swon meegewerkt aan de kalender.

[Kalender en beker uitreiken aan Max en Harry!]

En ook de enthousiaste groep studenten van Demos Events, die de afgelopen maanden zo hard hebben gewerkt om deze spetterende kick-off te organiseren, wil ik graag even naar voren halen en bedanken voor hun inzet. Zonder jullie hadden we dit evenement niet op deze manier van de grond gekregen. Het thema Route 66, voor ons niet zozeer Amerikaans maar symbool voor de route die Swon sinds 66 heeft afgelegd, is door jullie bedacht en zorgvuldig uitgewerkt. Superleuk, dank jullie wel!

[Demos Events: Bekers met cadeaubonnen]

Gelukkig Nieuwjaar

Tot slot....Je zou na al dat 50 jaar geweld bijna vergeten dat deze speciale bijeenkomst vandaag ook onze nieuwjaarsbijeenkomst is. Ik wil dus ook heel graag van de gelegenheid gebruik maken u allen een gezond 2016 toe te wensen waarin vele ontmoetingen tot stand komen.



**wij zijn
50 jaar Swon
Nijmegen**

Een jaar waarin alle vrijwilligers, beroepskrachten, partners staan voor het welbevinden van Senioren in Nijmegen. Een jubileumjaar waarin wij speciale ontmoetingen zullen organiseren in de vorm van Pop-up restaurantjes in de wijk. Maar ontmoeten doe we overal en altijd tijdens het betaald en onbetaald werken bij Swon en natuurlijk ook in ieders privésituatie. Ik wens u veel betekenisvolle ontmoeting toe.

Dank u wel voor uw geduldige gehoor!